Higienos institutas

Naujausi antimikrobinių vaistinių preparatų suvartojimo duomenys Lietuvoje ir Europoje

Vaiva Uždavinytė

Higienos institutas

2026-11-19

Dėmesys atsakingam antibiotikų vartojimui: Europos ir pasaulinės iniciatyvos

EUROPOS SUPRATIMO APIE ANTIBIOTIKUS DIENA
lapkričio 18 d.

Home | EUROPEAN ANTIBIOTIC AWARENESS DAY

PASAULIO SUPRATIMO APIE ANTIMIKROBINĮ ATSPARUMĄ SAVAITĖ
lapkričio 18 – 24 d.

World AMR Awareness Week 2026

AMR simbolis

2020 m. Europos bendrųjų veiksmų dėl antimikrobinio atsparumo ir su sveikatos priežiūra susijusių infekcijų (EU-JAMRAI 1) projekto metu išrinktas simbolis.

MUS VISUS VIENIJANTIS SIMBOLIS

AMR yra vienas didžiausių šių laikų iššūkių sveikatai, tačiau apie jį žino nedaug žmonių. Todėl EU-JAMRAI surengė konkursą **pirmajam pasauliniam AMR simboliui sukurti**.

Davido Ljungbergo dizainas išsiskyrė savo stipria žinute ir paprasta, bet galinga forma:

KAPSULĖS nurodo temą

ŠIRDYS mums sako, kad turime rūpintis

PLEISTRAI mums primena, kad problemą reikia išspręsti

Antimikrobinių vaistinių preparatų suvartojimo stebėsena Lietuvoje

VVKT duomenys (vaistų didmeninio platinimo įmonių):
1. Pardavimai vaistinėms
2. Pardavimai ASPĮ

Pateikiami iki gegužės 1 d.

VLK duomenys:
1. Kompensuojami AMVP, skiriami ambulatoriniam gydymui

Pateikiami iki birželio 1 d.

Stacionarines asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančių ASPĮ duomenys:
1. Suvartoti (į skyrius išduoti) AMVP

Pateikiami iki balandžio 15 d.

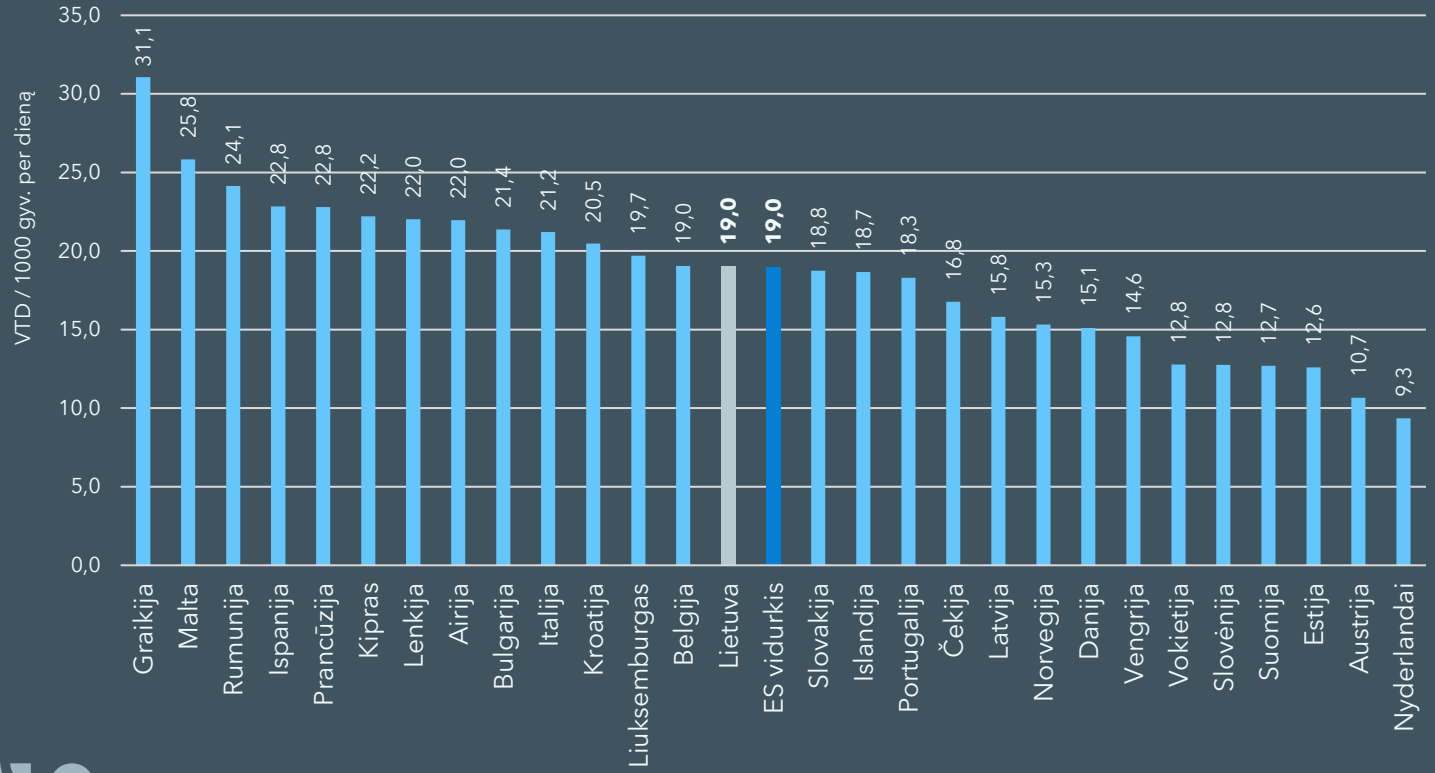
ECDC Europos antimikrobinių vaistinių preparatų suvartojimo stebėsenos tinklas ESAC-Net

Pateikiami iki birželio 30 d.

VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENOS INFORMACINĖ SISTEMA
VISS IS

Stebėsena vykdoma pagal 2015 m. vasario 19 d. įsakymą Nr. V-228 „Dėl antimikrobinių vaistinių preparatų vartojimo stebėsenos tvarkos aprašo patvirtinimo“

Bendras sistemiškai veikiančių antibakterinių vaistinių preparatų (J01) suvartojimas Europoje 2025 m.

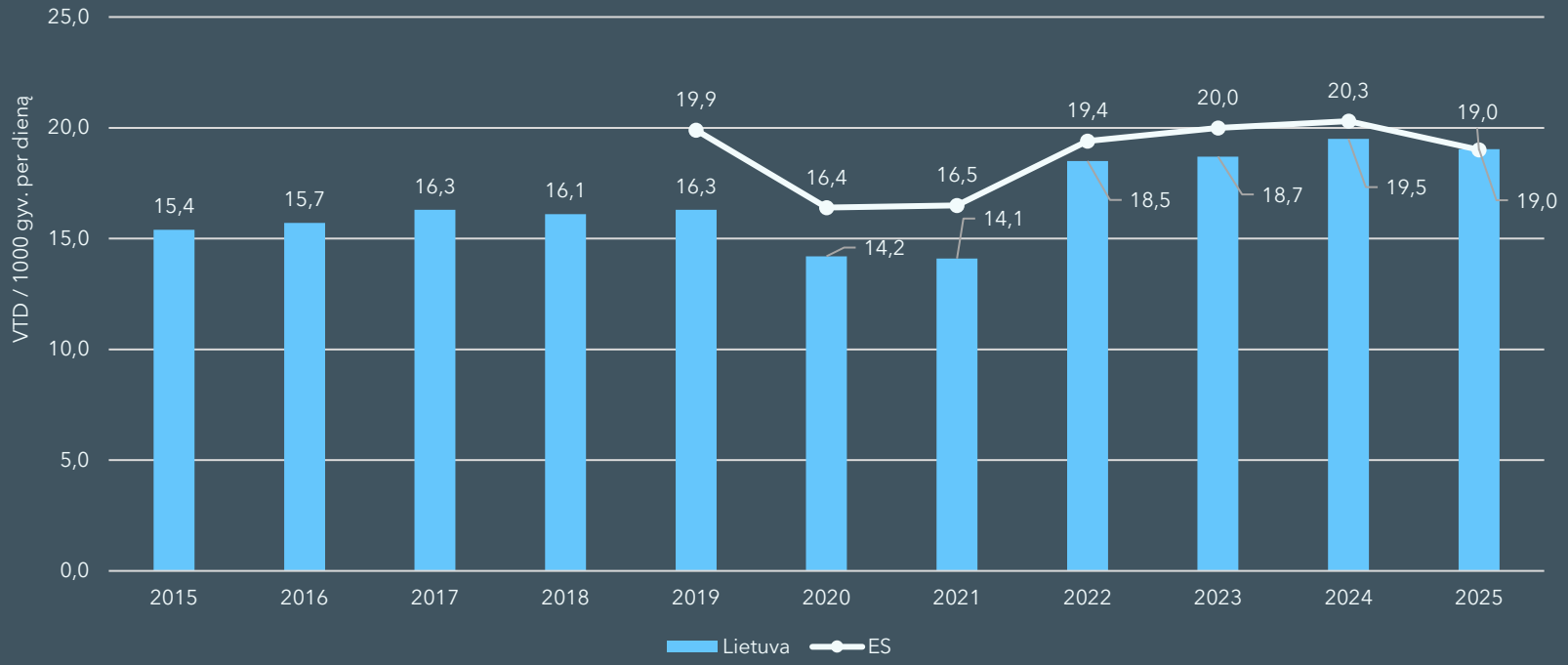

LT rodiklis – **19,0** VTD / 1000 gyv. per dieną

ES rodiklis – **19,0** VTD / 1000 gyv. per dieną

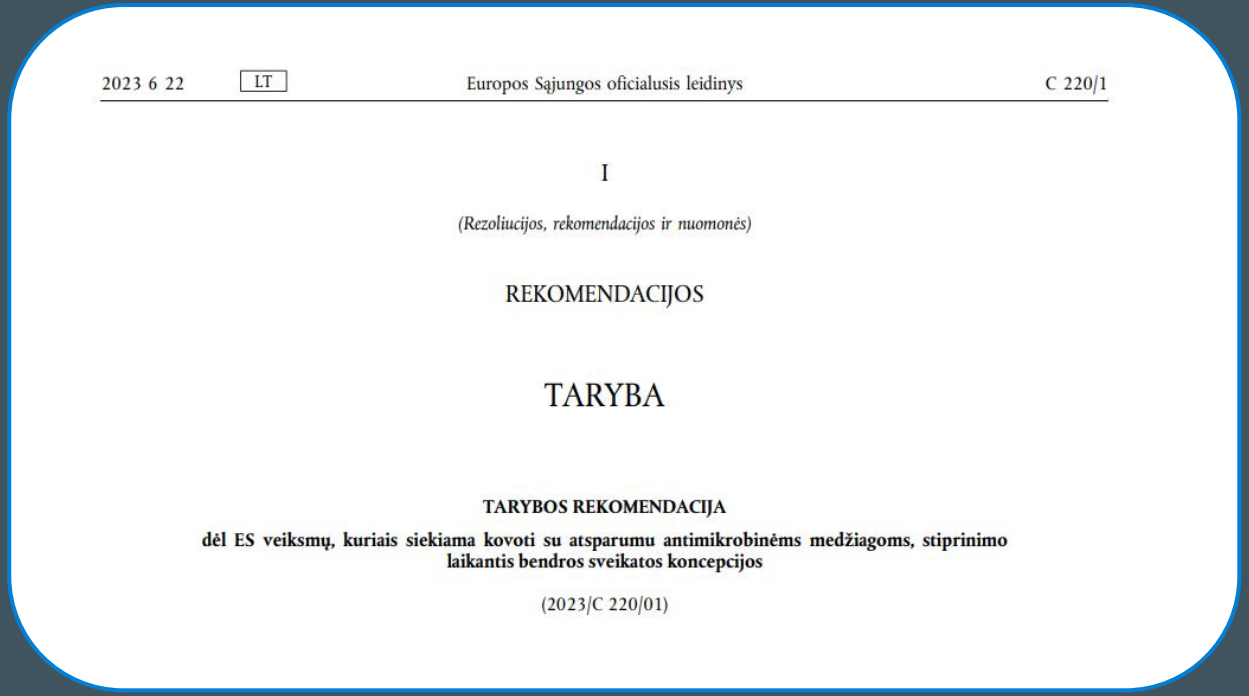
Antibiotikų vartojimo ataskaitos - Higienos institutas

Sistemiškai veikiančių antibakterinių vaistinių preparatų (J01) suvartojimas Lietuvoje 2015-2025 m. ir ES 2019-2025 m.

Antibiotikų vartojimo ataskaitos - Higienos institutas

Europos Sąjungos Tarybos Rekomendacija, 2023 m.

2023 6 22 LT Europos Sąjungos oficialusis leidinys C 220/1

I

(Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės)

REKOMENDACIJOS

TARYBA

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl ES veiksmų, kuriais siekiama kovoti su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms, stiprinimo laikantis bendros sveikatos koncepcijos

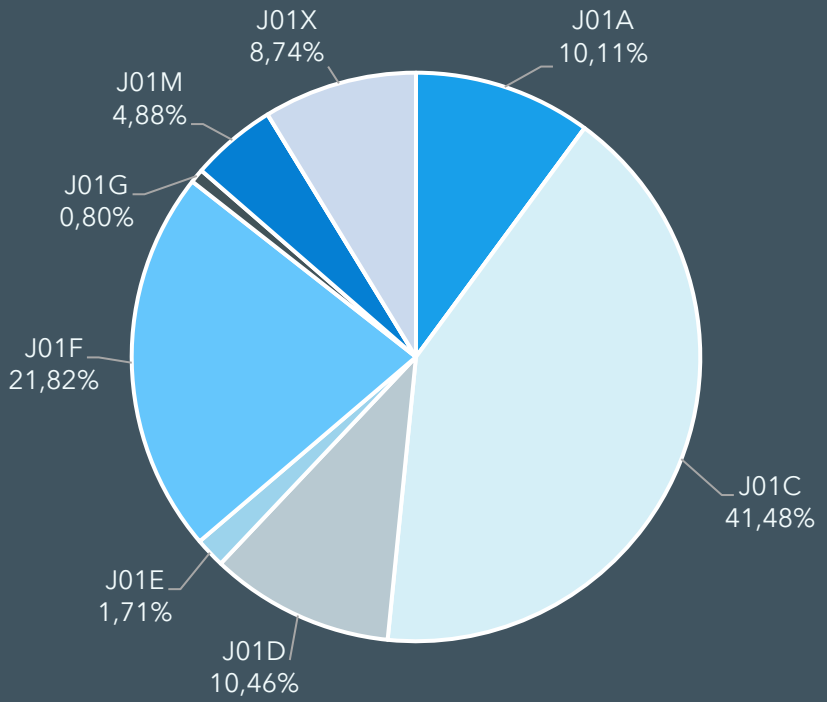
(2023/C 220/01)

Lietuvai iškeltas tikslas

2019 Pradinė reikšmė	16.3	-
2025	19.0	+17%
2030 TIKSLAS	14.7	-9% nuo 2019 m. pradinės reikšmės

Šaltinis: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023H0622(01)

Suvartotų sistemiškai veikiančių antibakterinių vaistinių preparatų (J01) struktūra Lietuvoje 2025 m.

- **J01A** - tetraciklinai;
- **J01C** - beta-laktaminiai antibakteriniai vaistai, penicilinai;
- **J01D** - kiti beta-laktaminiai antibakteriniai preparatai;
- **J01E** - sulfonamidai ir trimetoprimas;
- **J01F** - makrolidai, linkozamidai ir streptograminai;
- **J01G** - aminoglikozidai;
- **J01M** - chinolonai;
- **J01X** - kiti antibakteriniai preparatai.

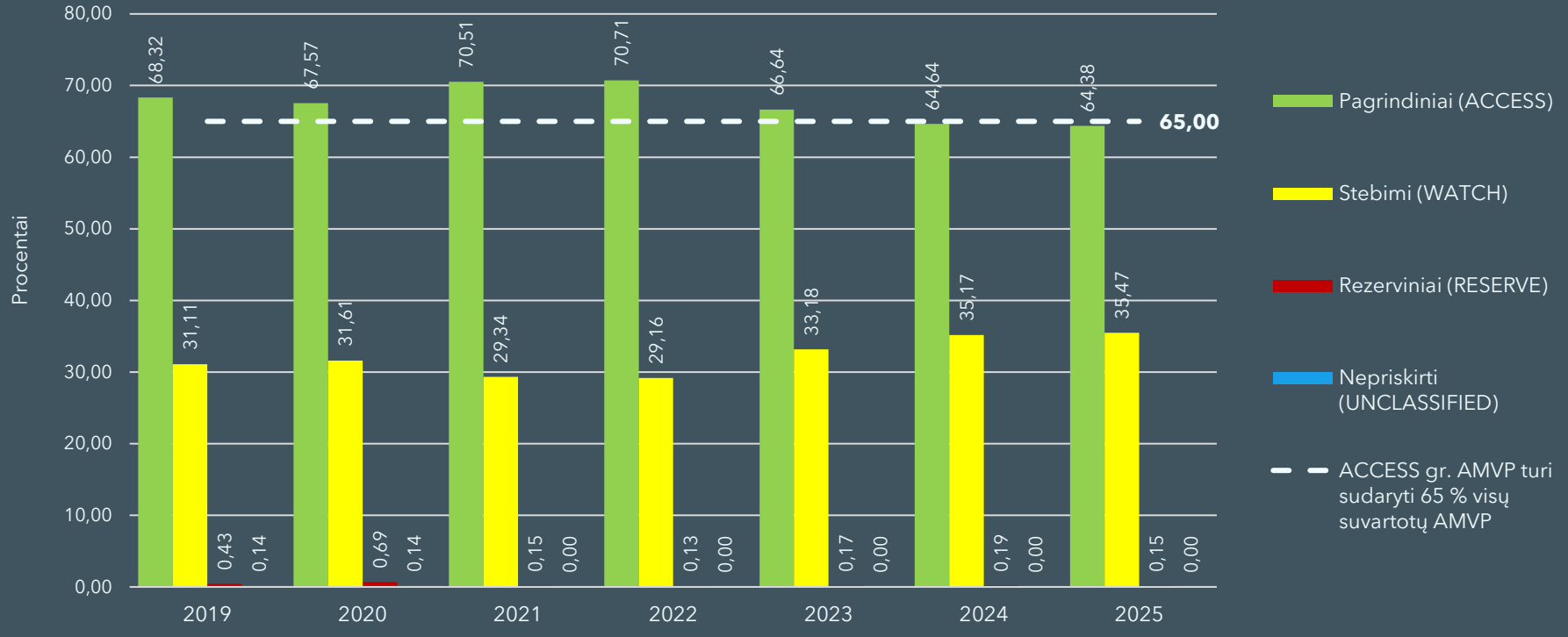
Antibiotikų vartojimo ataskaitos - Higienos institutas

PSO „AWaRe“ antibiotikų klasifikacija

- **Sukurta 2017 m.** Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO)
- **Paskirtis:** antibiotikų vartojimo stebėsena, tikslų nustatymas ir antimikrobinių vaistų vartojimo valdymo (angl. *antimicrobial stewardship*) intervencijų poveikio vertinimas
- **Tikslas:** optimizuoti antibiotikų vartojimą ir mažinti atsparumą antibiotikams
- **Taikymas:** vietinis, nacionalinis ir pasaulinis lygmuo
- **Trys grupės:**
  - **Pagrindiniai (*Access*):** pirmo ar antro pasirinkimo vaistai dažniausioms infekcijoms; siauresnio spektro, mažesnė atsparumo rizika.
  - **Stebimi (*Watch*):** platesnio spektro, didesnė atsparumo išsivystymo rizika; skirti tik tam tikroms indikacijoms.
  - **Rezerviniai (*Reserve*):** paskutinės eilės preparatai, vartojami tik tada, kai kitos priemonės neveiksmingos.

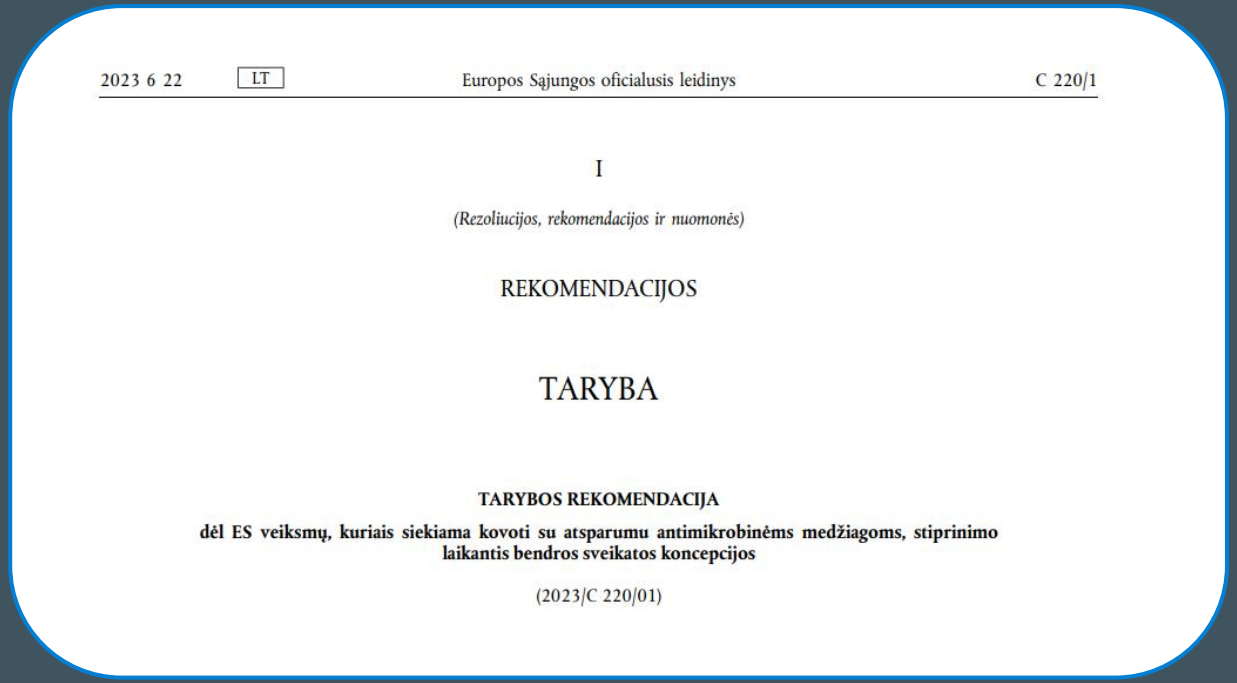
Šaltinis: https://www.who.int/publications/i/item/WHO-MHP-HPS-EML-2023.04

Pagrindinių (*Access*) grupės antibiotikų dalis bendrame suvartojime pagal AWaRe klasifikaciją Lietuvoje 2019-2025 m.

Antibiotikų vartojimo ataskaitos - Higienos institutas

Europos Sąjungos Tarybos Rekomendacija, 2023 m.

2023 6 22 LT Europos Sąjungos oficialusis leidinys C 220/1

I

(Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės)

REKOMENDACIJOS

TARYBA

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl ES veiksmų, kuriais siekiama kovoti su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms, stiprinimo laikantis bendros sveikatos koncepcijos

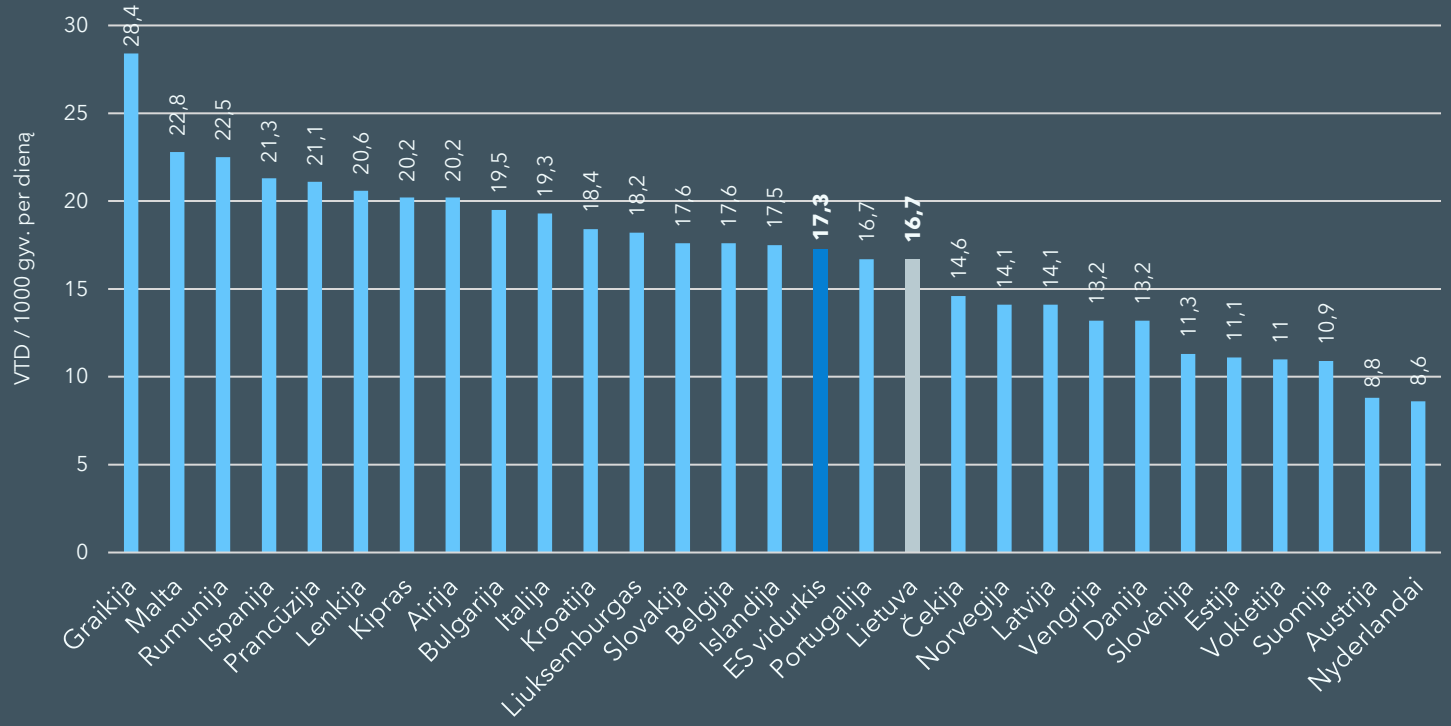
(2023/C 220/01)

Lietuvai iškeltas tikslas

2019 Pradinė reikšmė	**68.3%**	**-**
2025	**64.4%**	**-3.9%***
2030 TIKSLAS	**65%**	**-**

Šaltinis: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023H0622(01)

Sistemiškai veikiančių antibakterinių vaistinių preparatų (J01) suvartojimas pirminės sveikatos priežiūros įstaigose ES 2025 m.

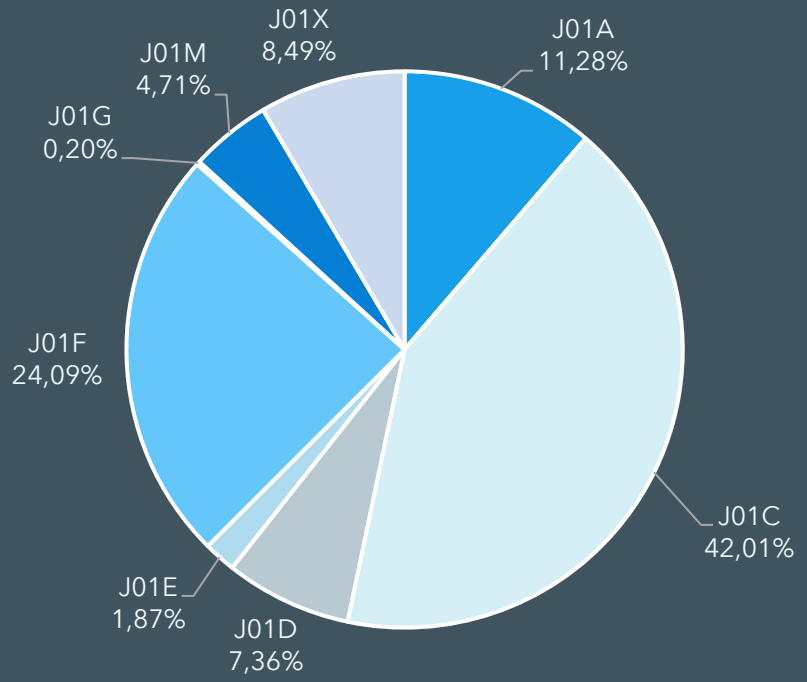

LT rodiklis – **16,7** VTD / 1000 gyv. per dieną

ES rodiklis – **17,3** VTD / 1000 gyv. per dieną

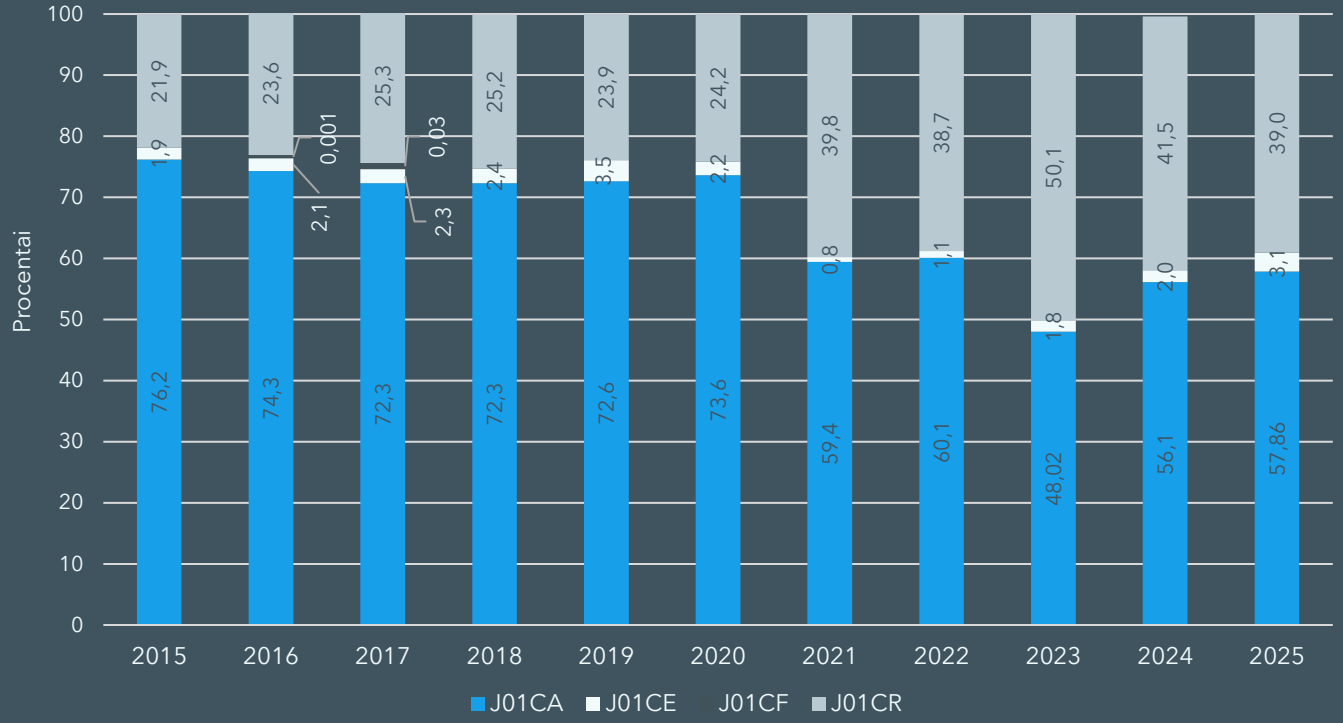
Antibiotikų vartojimo ataskaitos - Higienos institutas

Suvartotų sistemiškai veikiančių antibakterinių vaistinių preparatų (J01) struktūra pirminės sveikatos priežiūros įstaigose 2025 m.

- **J01A** - tetraciklinai;
- **J01C** - beta-laktaminiai antibakteriniai vaistai, penicilinai;
- **J01D** - kiti beta-laktaminiai antibakteriniai preparatai;
- **J01E** - sulfonamidai ir trimetoprimas;
- **J01F** - makrolidai, linkozamidai ir streptograminai;
- **J01G** - aminoglikozidai;
- **J01M** - chinolonai;
- **J01X** - kiti antibakteriniai preparatai.

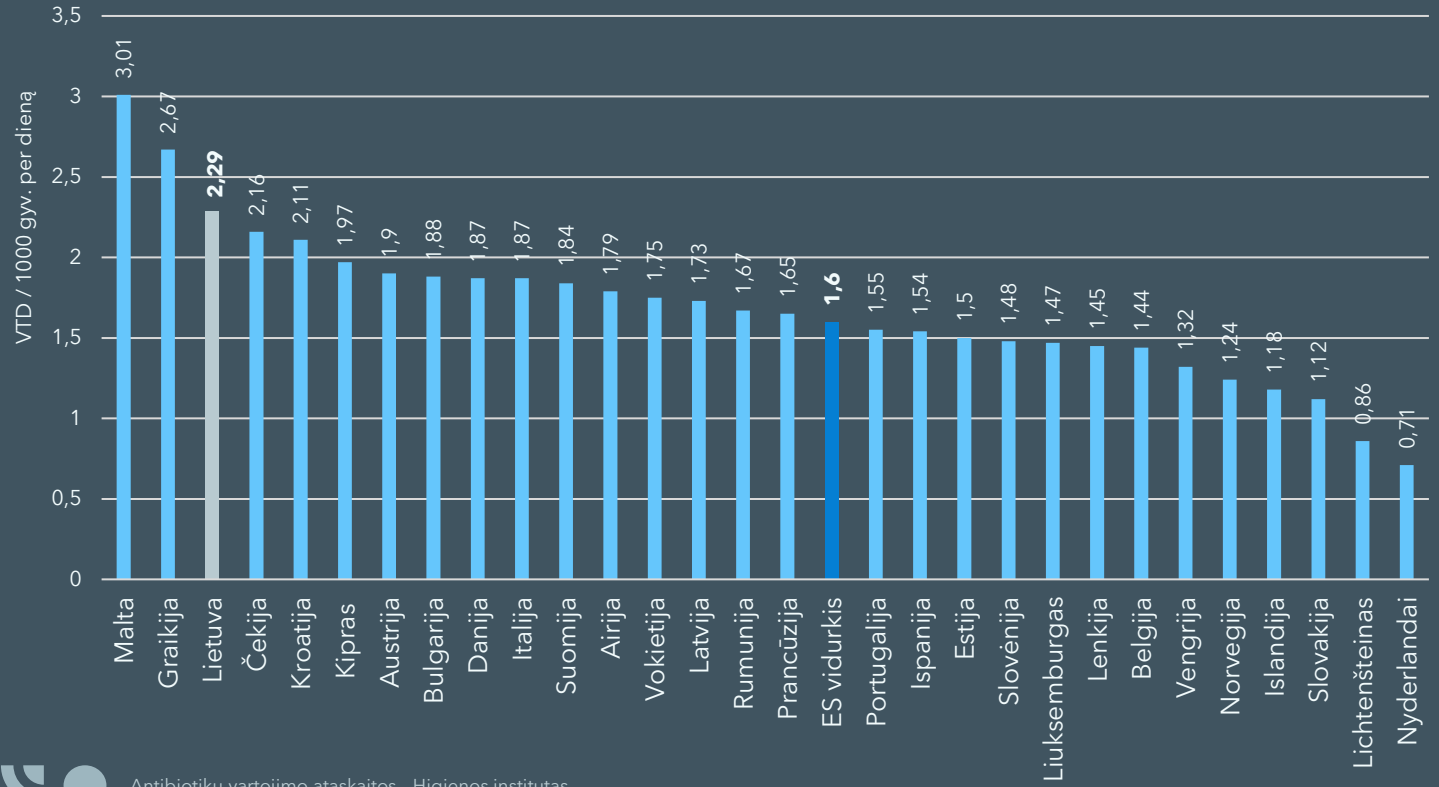
Pirminės sveikatos priežiūros įstaigose suvartotų beta-laktaminių antibakterinių vaistų, penicilinų (J01C) struktūra Lietuvoje 2015-2025 m.

- **J01CA** – plataus veikimo spektro penicilinai;
- **J01CE** – beta-laktamazei jautrūs penicilinai;
- **J01CF** – beta-laktamazei atsparūs penicilinai;
- **J01CR** – penicilinų dariniai, įskaitanat beta-laktamazės inhibitorius.

Antibiotikų vartojimo ataskaitos - Higienos institutas

Sistemiškai veikiančių antibakterinių vaistinių preparatų (J01) suvartojimas ligoninėse ES 2025 m.

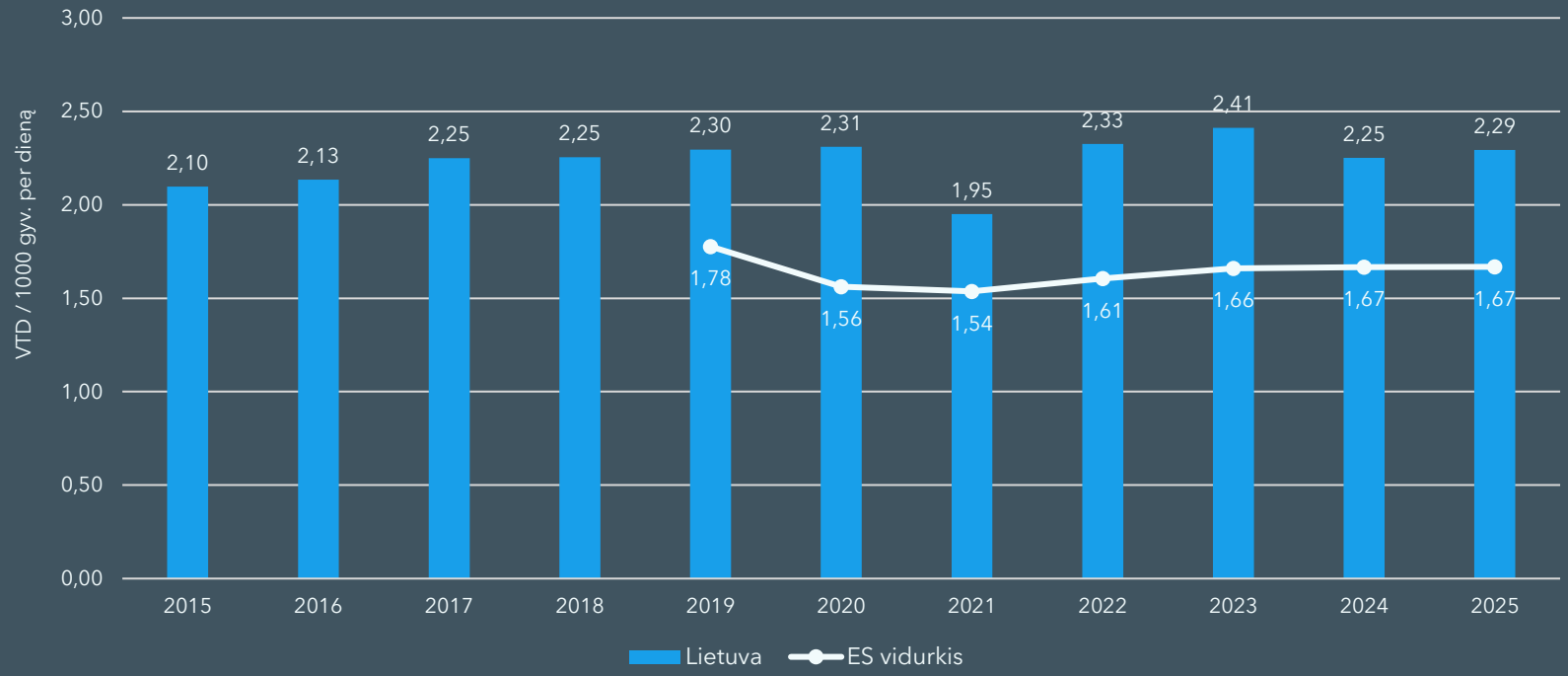

LT rodiklis – **2,29** VTD / 1000 gyv. per dieną

ES rodiklis – **1,60** VTD / 1000 gyv. per dieną

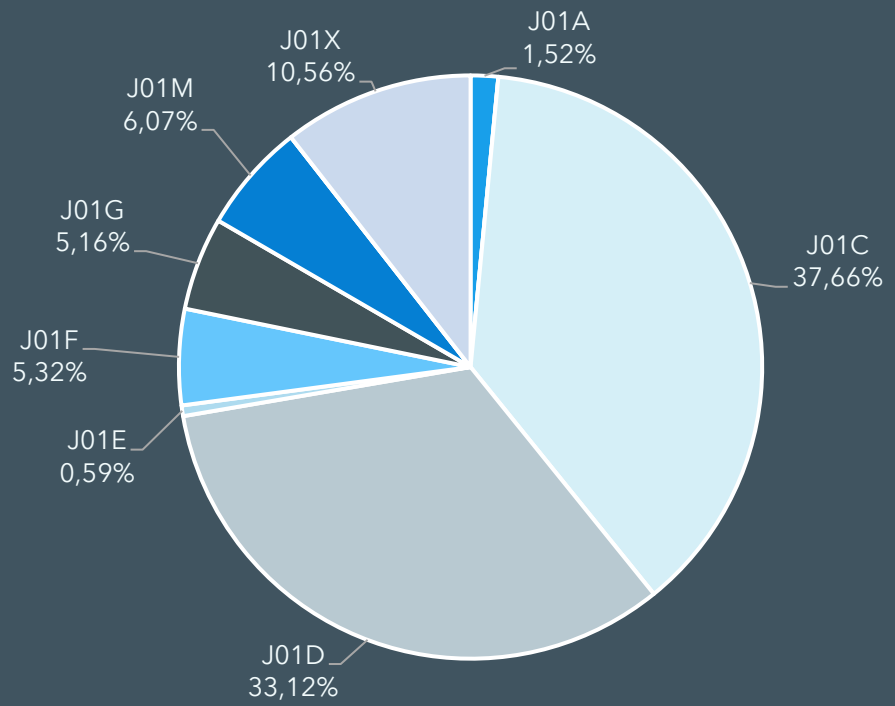
Antibiotikų vartojimo ataskaitos - Higienos institutas

Sistemiškai veikiančių antibakterinių vaistinių preparatų (J01) suvartojimas Lietuvos ligoninėse 2015-2025 m. ir 2019-2025 m. ES

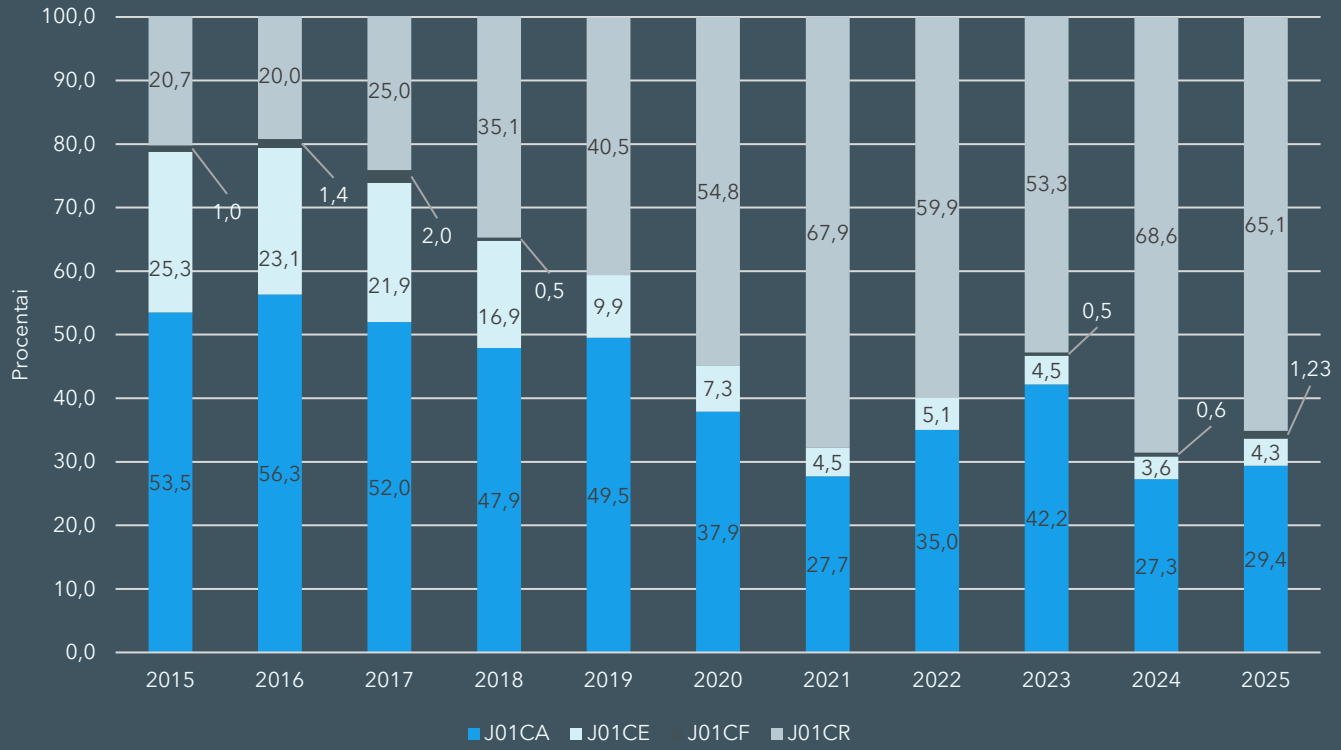
Antibiotikų vartojimo ataskaitos - Higienos institutas

Suvartotų sistemiškai veikiančių antibakterinių vaistinių preparatų (J01) struktūra Lietuvos ligoninėse 2025 m.

- **J01A** - tetraciklinai;
- **J01C** - beta-laktaminiai antibakteriniai vaistai, penicilinai;
- **J01D** - kiti beta-laktaminiai antibakteriniai preparatai;
- **J01E** - sulfonamidai ir trimetoprimas;
- **J01F** - makrolidai, linkozamidai ir streptograminai;
- **J01G** - aminoglikozidai;
- **J01M** - chinolonai;
- **J01X** - kiti antibakteriniai preparatai.

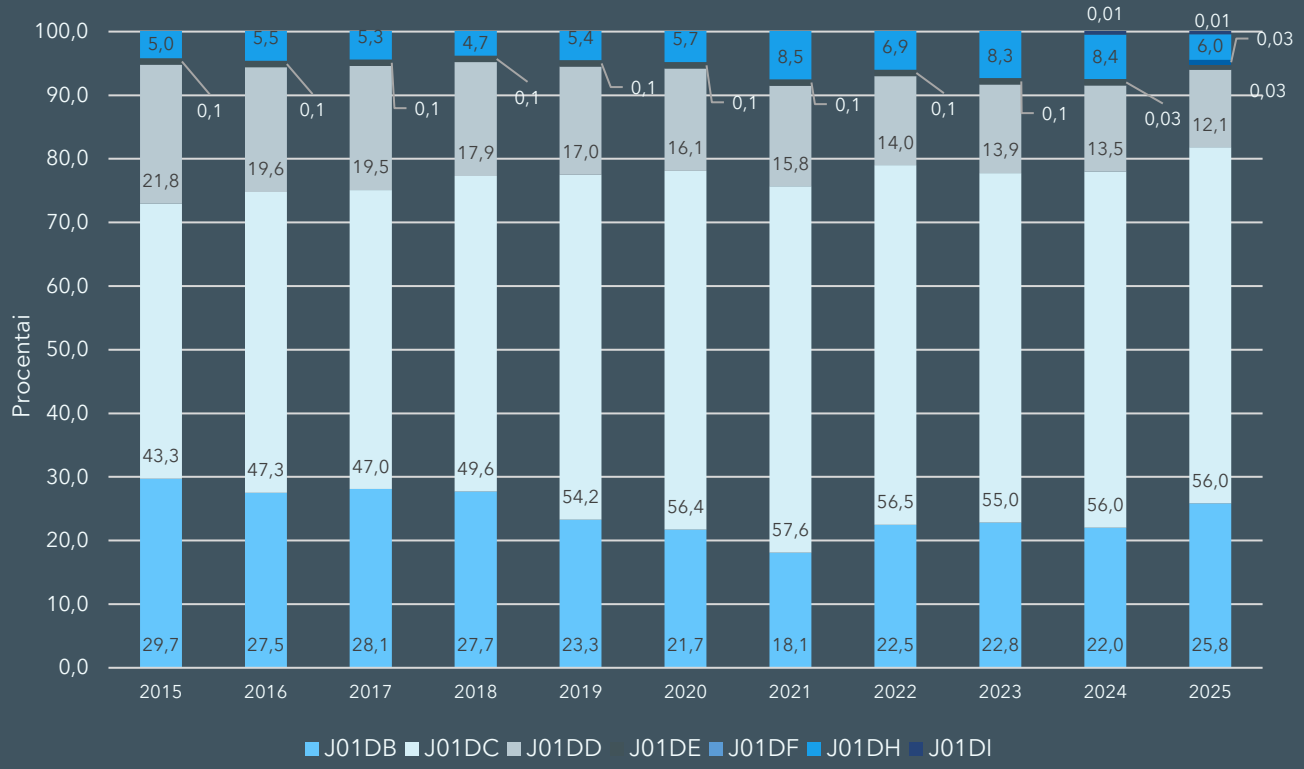
Suvartotų beta-laktaminių antibakterinių vaistų, penicilinų (J01C) struktūra Lietuvos ligoninėse 2015-2025 m.

- **J01CA** – plataus veikimo spektro penicilinai;
- **J01CE** – beta-laktamazei jautrūs penicilinai;
- **J01CF** – beta-laktamazei atsparūs penicilinai;
- **J01CR** – penicilinų dariniai, įskaitant beta-laktamazės inhibitorius.

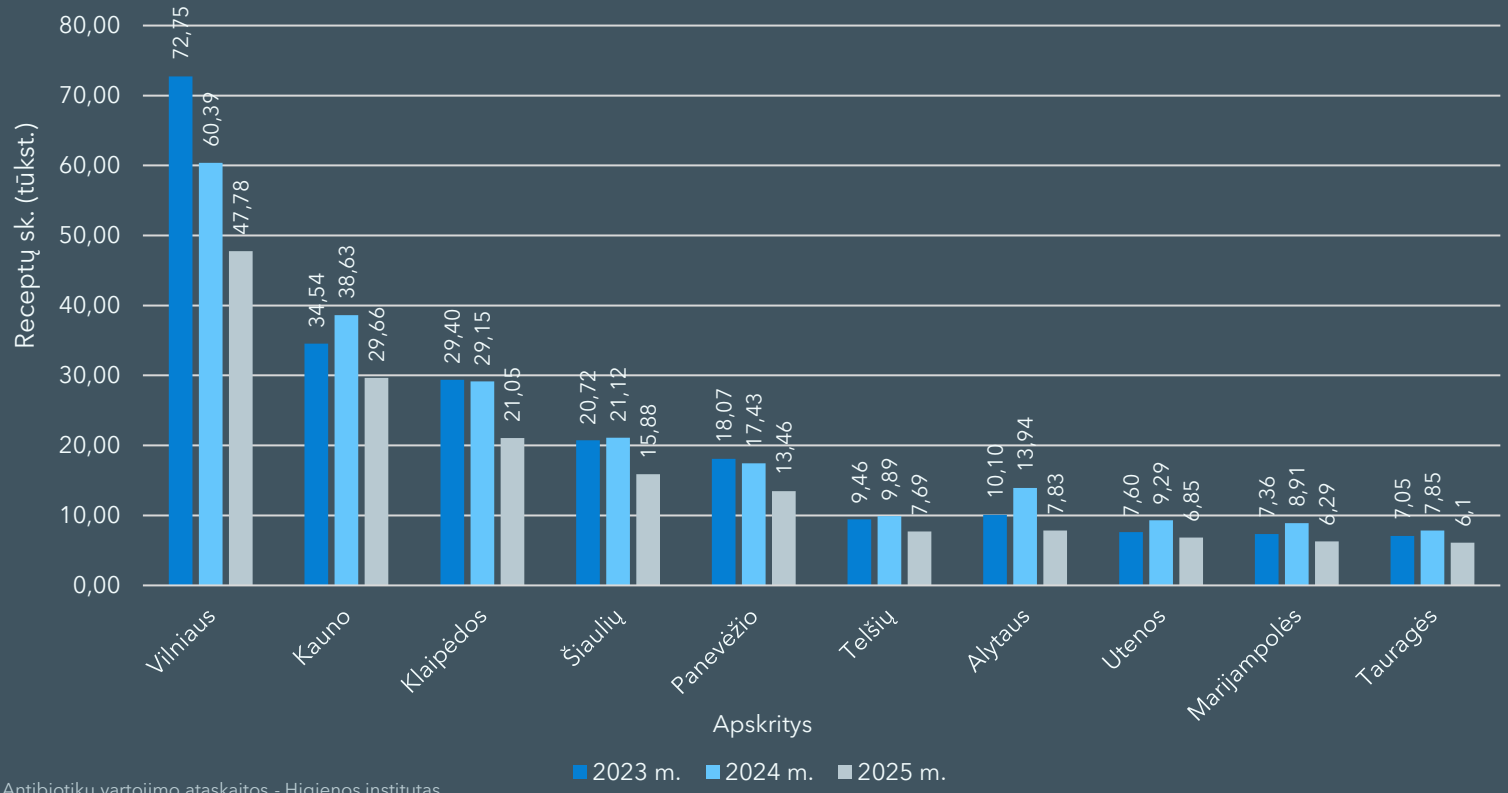
Antibiotikų vartojimo ataskaitos - Higienos institutas

Suvartotų kitų beta-laktaminių antibakterinių preparatų (J01D) struktūra Lietuvos ligoninėse 2015-2025 m.

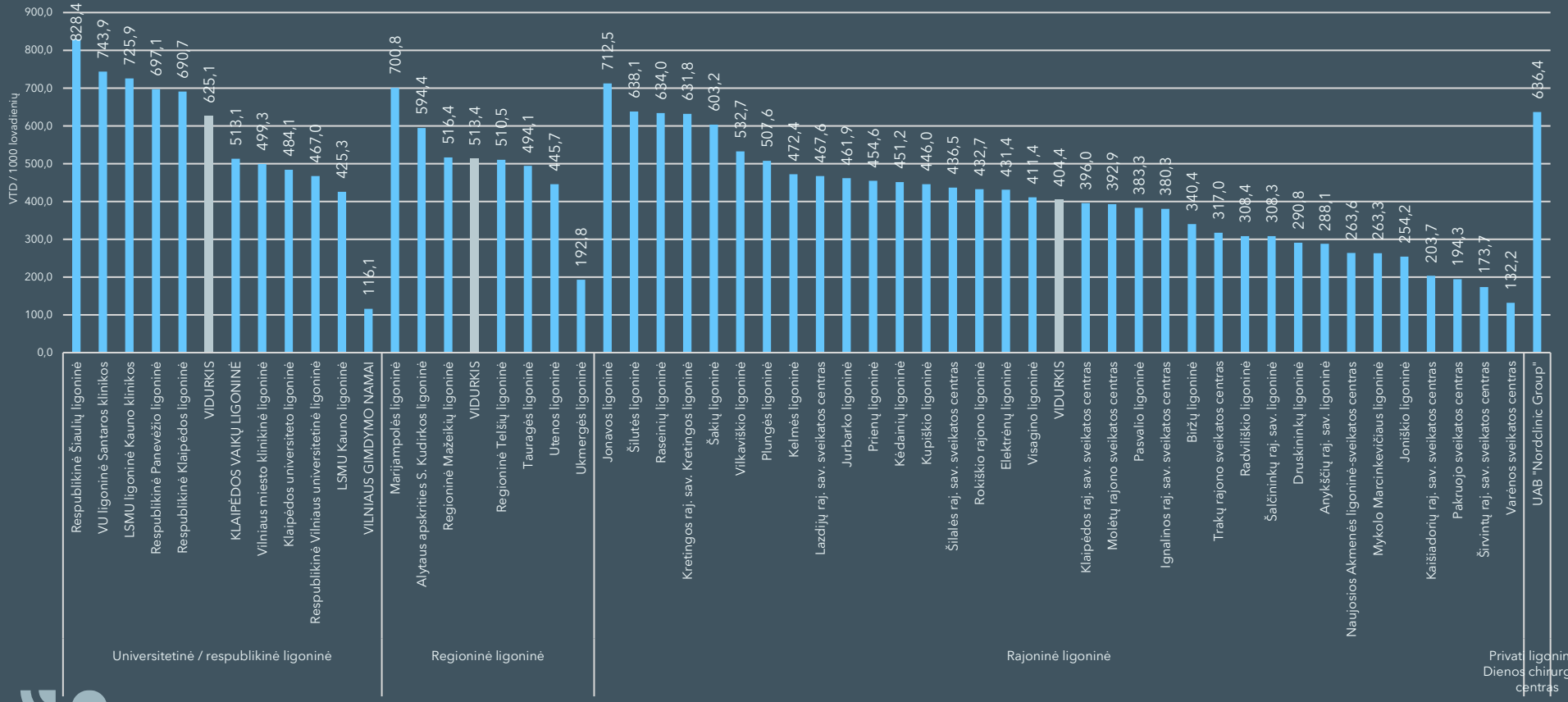
- **J01DB** – I kartos cefalosporinai;
- **J01DC** – II kartos cefalosporinai;
- **J01DD** – III kartos cefalosporinai;
- **J01DE** – IV kartos cefalosporinai;
- **J01DF** – monobaktamai;
- **J01DH** – karbapenemai;
- **J01DI** – kiti cefalosporinai ir penemai

Kompensuojamųjų antimikrobinių vaistinių preparatų receptų skaičius pagal apskritis 2023-2025 m.

Antibiotikų vartojimo ataskaitos - Higienos institutas

Antimikrobinių vaistinių preparatų suvartojimas bendrojo pobūdžio ligoninėse pagal ligoninių lygius 2025 m.

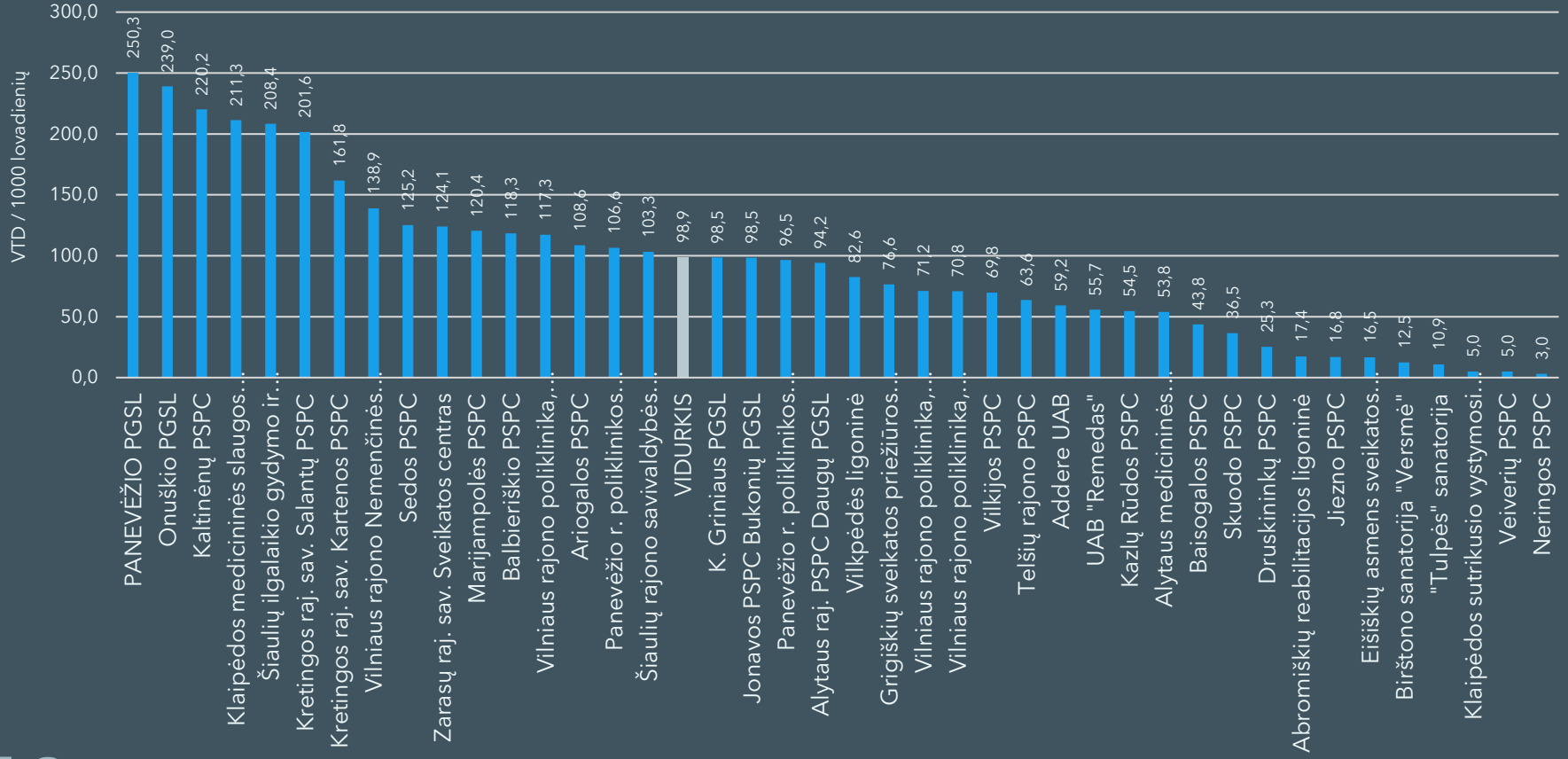
Antibiotikų vartojimo ataskaitos - Higienos institutas

Sistemiškai veikiančių antibakterinių vaistinių preparatų (J01) suvartojimas bendrojo pobūdžio ligoninėse pagal ligoninių lygius 2025 m.

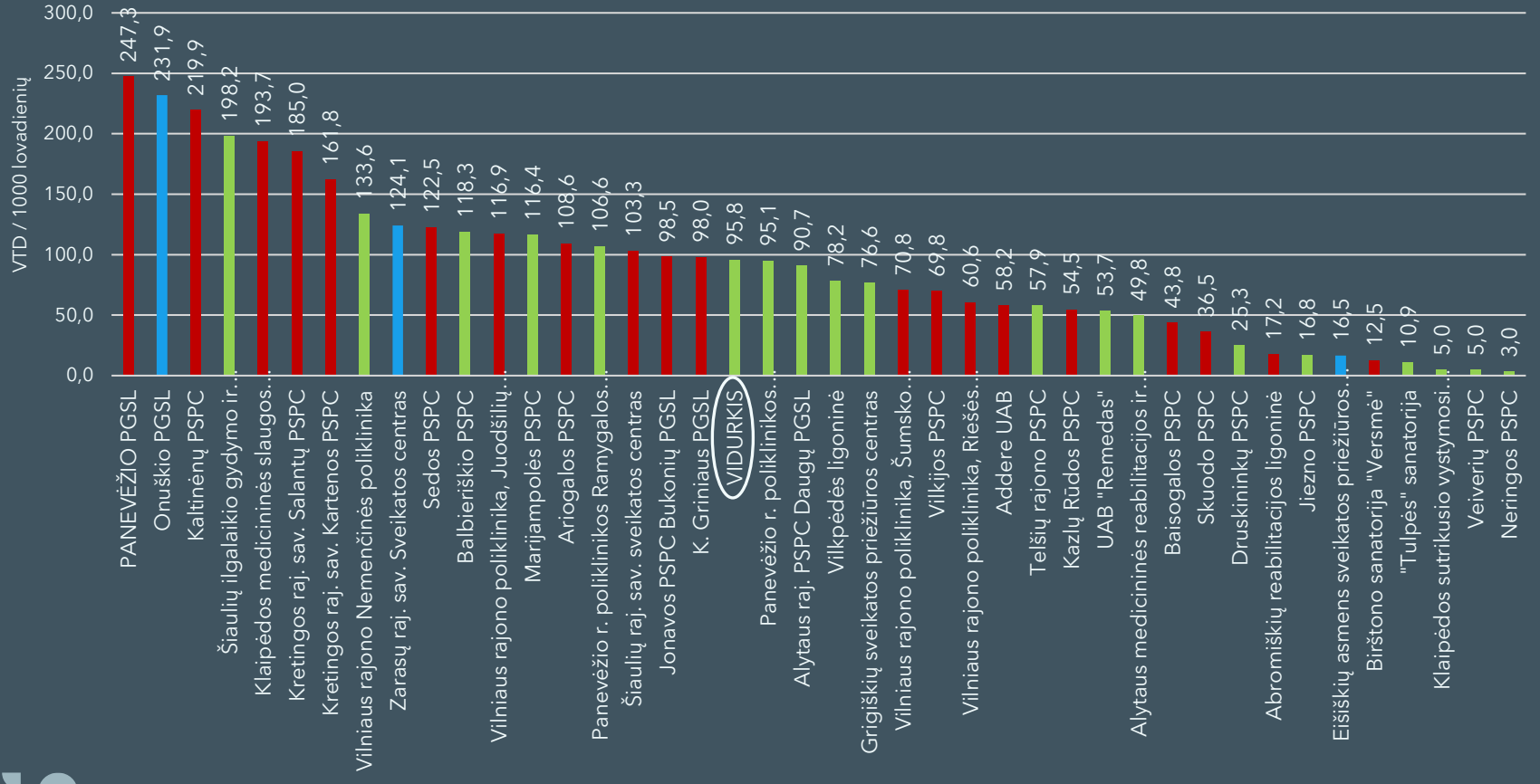
Antibiotikų vartojimo ataskaitos - Higienos institutas

Antimikrobinių vaistinių preparatų suvartojimas palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninėse 2025 m.

Antibiotikų vartojimo ataskaitos - Higienos institutas

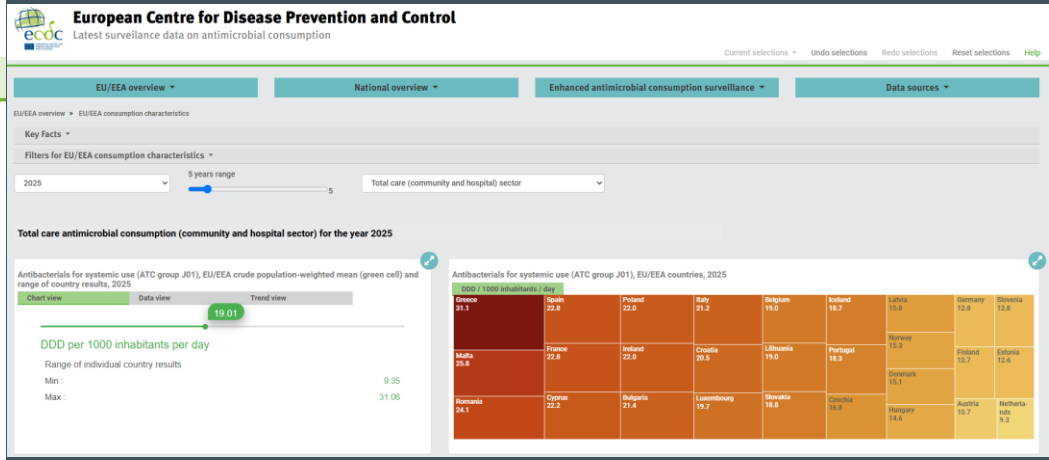
Sistemiškai veikiančių antibakterinių vaistinių preparatų (J01) suvartojimas palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninėse 2025 m.

Antibiotikų vartojimo ataskaitos - Higienos institutas

Europos antimikrobinių vaistinių preparatų suvartojimo duomenys

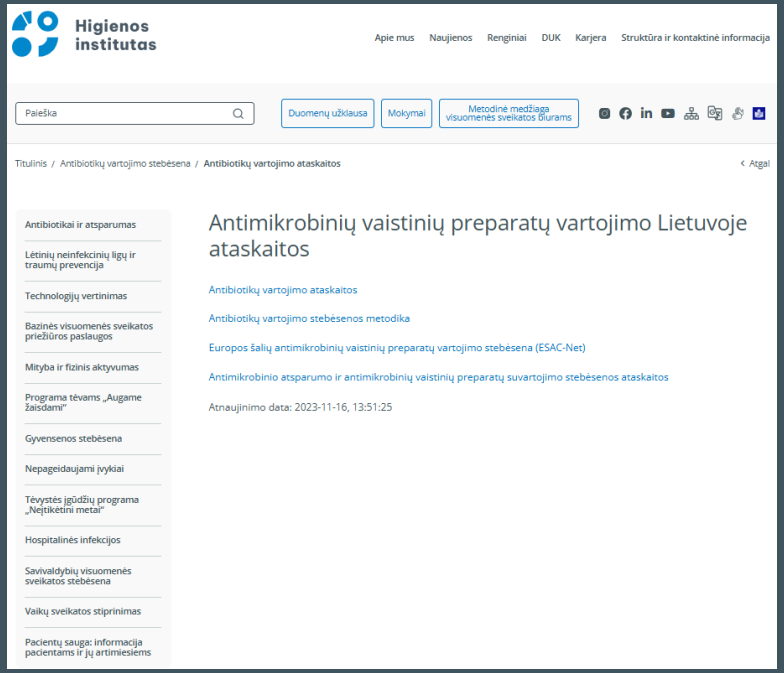

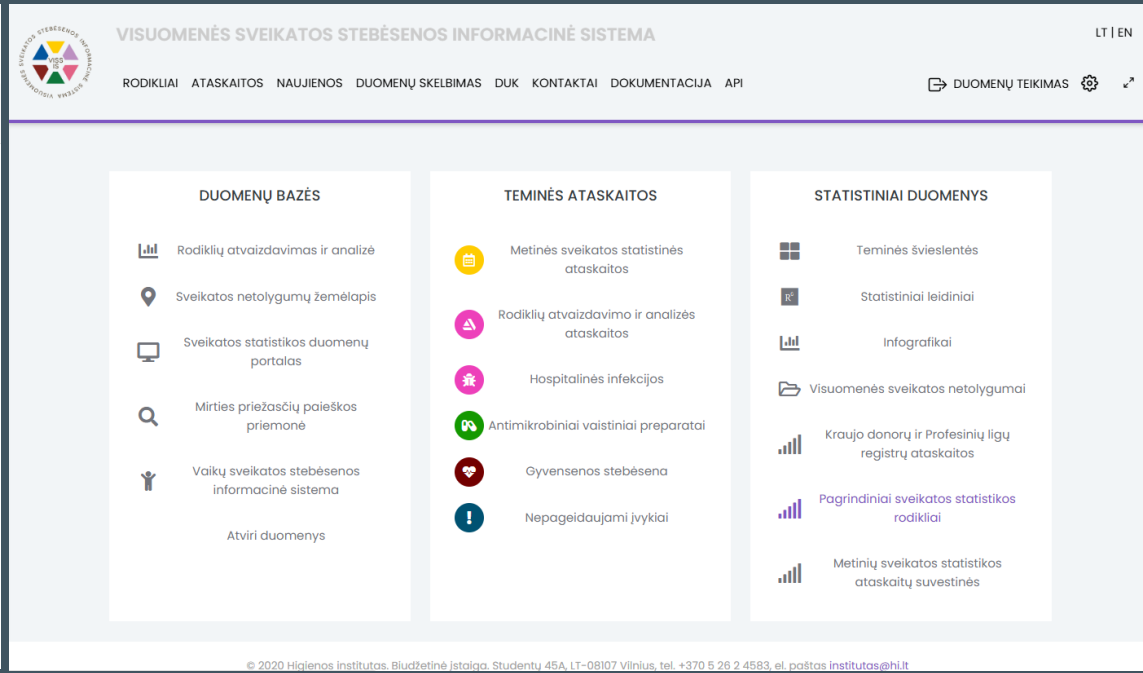

Surveillance and disease data for antimicrobial consumption

AMC | European Centre for Disease Prevention and Control

Lietuvos antimikrobinių vaistinių preparatų suvartojimo duomenys

Antimikrobinių vaistinių preparatų vartojimo Lietuvoje ataskaitos - Higienos institutas

Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema

Apibendrinimas

- ECDC duomenimis 2025 m. bendras sistemiškai veikiančių antibakterinių vaistinių preparatų (J01) suvartojimas Lietuvoje sumažėjo lyginant su 2024 m.
- Pagal PSO AWaRe klasifikaciją Pagrindinės (Access) antibiotikų grupės dalis 2025 m. Lietuvoje sumažėjo iki 64,4 proc. ir nukrito žemiau 65 proc. ribos.
- Pirminės sveikatos priežiūros įstaigų suvartojimas sumažėjo ir išlieka mažesnis už ES vidurkį.
- Ligoninėse antibiotikų suvartojimas nežymiai padidėjo ir Lietuva yra trečioje vietoje tarp Europos šalių.

ES Tarybos iškelti tikslai Lietuvai iki 2030 m.

Antibiotikų suvartojimas – 14,7 VTD / 1000 gyv. per dieną

Bendras Pagrindinių (*Access*) antibiotikų grupės suvartojimas ne mažesnis nei 65 proc.

Ačiū už dėmesį

Higienos institutas